

ročník III.

čtvrtek 9. listopadu 2023

Motiv z lesa

foto: Jana Matěásková

Milý čtenáři!

V létě jsem jezdil na koloběžce jak o život, jak byla volná chvílka, táhlo mě to ven. Teď sedím doma, nikam se mi nechce. Zdá se mi, že je tam moc oblačno, moc větrno, moc zima.

Tak okupuju otoman, píšu a po očku koukám na televizi.

Tak nevím, je to podzimem, nebo podzimem života... 😊

Vzpomínky v písku – filmová projekce

Sociální antropoložka Anna Nováková vás zavede do prostředí horolezecké komunity. Absolventský snímek nahlíží do životů pěti lezců ze skalních oblastí Českého ráje a okolí a vykresluje skrze vzpomínky, deníky a fotografie příběhy o lezeckých začátcích, přátelstvích a láskách, ale také radostech a strastech, jež se s lezením a lezeckou komunitou pojí.

9. listopadu od 18.00,
Muzeum Českého ráje, expozice
Horolezectví

Exponát měsíce listopadu:

Malba z cechovního praporu bednářů, truhlářů a sklenářů

Prostřednictvím exponátu měsíce listopadu bychom rádi připomněli soubor cechovních památek uchovávaný ve sbírce výtvarného umění. Jedná se o malby z procesních korouhví, které používaly zdejší cechovní komunity pro reprezentační účely a nejrůznější společenské události. Konvolut těchto památek čítá na dvě desítky maleb na plátně se světeckými a christologickými náměty a zobrazením příslušných cechovních symbolů a je, přes svou povětšinou sporadickou výtvarnou kvalitu, cenným svědkem dějin města.

Konkrétně chceme jako exponát měsíce představit malbu z praporu cechu bednářů, truhlářů a sklenářů, jak dokládají použité cechovní symboly. Olejomalba na plátně o rozměrech 53 x 42 cm je s ohledem na svůj účel opatřena textilním lemováním a poutkem při horním okraji, aby mohla být zavěšena na příčné břevno korouhve. (MČRT)

Exkluzivní výroční souprava granátových šperků je k vidění v Klenotnici turnovského muzea

U příležitosti oslav sedmdesáti let přichází družstvo umělecké výroby Granát s výjimečnou soupravou šperků ze zlata. Veřejnosti bude představena v Klenotnici Muzea Českého ráje v Turnově **od 8. listopadu** do 10. prosince.

Výroční soupravu zdobí 70 českých granátů raritní velikosti 6,8 x 4,8 mm, uvolněných z firemních sbírek budovaných desítky let. Tyto kameny byly doplněny 1 492 drobnými českými granáty o velikosti od 1,1 do 1,5 mm. Soupravu vytvořil tým designérů, brusičů a zlatníků Granátu Turnov – Hana Stehlíková (design, zlatník), Martina Cymbálová (design, zlatník), Aleš Hladký (brusič kamenů) a Marek Duffek (zlatník, fazér).

Při navrhování byli designeři inspirováni tvarem, velikostí a nádherně temně červenou barvou českých granátů. Šperky v sadě jsou navrženy pro denní i noční nošení. Kombinaci šperků si nositelka volí dle příležitosti, ke které je obléká. Pravost kamenů a originalita soupravy je doložena certifikátem Granátu Turnov. Cena zlaté výroční soupravy je neveřejná, skutečná hodnota těchto šperků je opravdu vysoká a bude sdělena pouze vážným zájemcům. Granát, umělecké šperkařské družstvo se sídlem v Turnově, je výrobcem šperků s českými granáty, které jsou naprosto unikátní a vyhledávané

zákazníky po celém světě. Granát Turnov byl založen v roce 1953. V současné době je vlastníkem Českých granátových dolů Granát Turnov a má těžební právo na české granáty v Podsedicích a Dolní Olešnici. Celý proces těžby českých granátů je velmi ekologický a využívá se při něm výhradně cirkulační voda. Z jedné tuny vytěženého materiálu se získá zhruba 14 gramů českého granátu.

Vytěžené české granáty se třídí ručně a pro výrobu šperků se používají pouze ty nejkvalitnější drahokamy. Zlatníci a brusiči Granátu Turnov jsou skutečnými mistry svého řemesla. Designové oddělení pravidelně připravuje nové kolekce, které odpovídají nejnovějším trendům. Řemeslné dovednosti a preciznost zaručují zákazníkům špičkovou kvalitu výrobků. Každý šperk se vyznačuje dominancí drahokamu nad kovem, zdůrazňující tradiční zpracování s vysokým podílem ruční práce.

Od svého založení v roce 1953 dosáhl Granát mnoha úspěchů a získal několik prestižní ocenění, mezi ta nejvýznamnější patří ocenění „GRAND PRIX“ Brusel v roce 1958.

Dnes se Granát Turnov pyšní sítí prodejen, vlastní galerií v Turnově i Muzeem českého granátu v Praze. (MČRT)

Z MEDU, MOUKY A VOŇAVÉHO KOŘENÍ **od 16. 11. 2023**

Na závěr letošní návštěvní sezóny připravilo Muzeum Českého ráje v Turnově výstavu, věnovanou včelařství a perníkářství v Pojizeří a Podještědí. V obou regionech mají tato úzce související řemesla dávné kořeny. Jejich tradice nebyla v historii nikdy zcela přerušena a zvláště v posledních letech se objevila celá řada drobných producentů, kteří navazují na původní osvojené postupy práce a kteří se věnují nejen chovu včel, ale i následnému užití medu z vlastní produkce při výrobě medového pečiva. Výstava, která bude realizována ve výstavních prostorách Kamenářského domu tak návštěvníka provede nejen historií těchto tradičních způsobů obživy, ale zároveň představí ty, kteří měli a mají zásluhu na tom, že tato řemesla v našem regionu nezanikla.

Textovou část výstavy doplní předměty ze sbírky Josefa Václava Scheybala, muzeí v Hradci Králové, Jičíně, Nové Pace a Vrchlabí. Jedná se nejen o kolekci vyřezávaných dřevěných perníkářských forem, vyřezávaných klátů a včelích úlů, ale také o ukázky náradí a náčiní, které místní včelaři a perníkáři potřebovali ke své práci. Historické doklady doplní ukázky práce současných producentů. Výstavu budou doprovázet workshopy, realizované lektory muzea ve spolupráci s držiteli ocenění Mistr tradiční rukodělné výroby Libereckého

kraje a Nositel tradice lidových řemesel (MKČR). Návštěvníci tak budou mít možnost nejen poznat historii této tradiční výroby, ale zároveň si osvojit některé z řemeslných postupů při zpracování medu a výrobě medového pečiva.

Vernisáž výstavy **ve čtvrtek 16. listopadu** v 17.00 hodin.

16. 11. – 7. 1. 2024, Muzeum Českého ráje, Kamenářský dům (MČRT)

Turnovské kulturní tipy:

čtvrtek 9/11, 19:00, Střelnice

PSAD: Lidová píseň – národní bohatství

Pěvecký sbor Antonín Dvořák pořádá ojedinělý koncert na téma lidové písně a jejího odrazu v tvorbě českých hudebních velikánů.

pátek 10/11, 19.00, Klub KUS

Retroband

čtvrtek 16. listopadu od 19 hodin, Klub KUS

Ovčie Kiahne

Kapela Ovčie Kiahne vznikla na podzim roku 2006 náhodným spojením muzikantů z Kacanov v Českém ráji a z okolí. Hudební styl agrornr byl jednoznačně dán hudebním cítěním muzikantů a okolním venkovským životem.

čtvrtek 16. listopadu od 17 hodin, knihovna na vlakovém nádraží Turnov II

Knihovory: Jan Rejžek

Setkání s Janem Rejžkem nad jeho poslední knihou *Jste to vy?* v rámci pořadu Knihovory. Tentokrát moderuje Ondřej Halama. Jan Rejžek (r. 1954) se řadí k nejvýraznějším osobnostem české hudební kritiky druhé poloviny 20. století.

Veřejně publikovat začal v 70. letech a od začátku proslul svým poměrně nesmlouvavým postojem k hodnoceným interpretům, leckdy přesahujícím uměleckou rovinu. Jeho články ale zároveň vždy disponovaly odbornou kvalitou a širokým záběrem. Za bezmála padesát let své publikační činnosti prošel Rejžek mnoha redakcemi nejen tiskovými, ale též rozhlasovými nebo televizními a všude zanechal výraznou stopu. Jako vždy je jeho vyprávění ostré i čtivé a jen dokazuje autorovu osobitost.

pátek 17. listopadu od 19:30, Střelnice

Koncert pro Kikoše

Snap Call, Tamdoletma a Lety mimo hrají a zpívají pro Kikoše. Přijďte ho podpořit i vy! Kapela Snap Call v roce 2017 uspořádala první benefiční koncert. Po dvou letech se akce opakovala v mnohem větším měřítku na velkém sále turnovské Střelnice, a byla to právě tato svatá trojice kapel, kterou jste mohli vidět a slyšet. Na tuto tradici letos navážeme a opět se potkáme na Střeláku s dobročinným podtextem - veškerý výtěžek z koncertu poputuje na podporu Kikoše, který trpí vzácnou Duchennovou svalovou dystrofií, která mu doslova krade svalovou hmotu.

sobota 18. listopadu od 19 hodin, Klub KUS

Lédl jazz Q

Turnovská jazzová stálice zahraje autorské skladby i známé jazzové standardy. Nechte se příjemně naladit večerem plným jazzu v podání kvarteta Bohuslava Lédlá.

sobota 18. listopadu od 19:30, Kino Sféra

Snow Film Fest 2023

Každý rok od října do prosince do více než 150 českých a slovenských měst přináší Snow Film Fest ty nejlepší filmy o zimních sportech z celého světa i z domácí produkce. Pravidelně se můžete těšit na celovečerní pásmo špičkových filmů o extrémním lyžování, zimním lezení, snowboardingu, snowkitingu a dalších zimních radovánkách. Podrobný program na www.kulturaturnov.cz

turnovsko

Přírodní rezervace v Českém ráji se rozrostla o bučiny

Přírodní rezervace Na Hranicích, která je v Českém ráji nedaleko Turnova, se výrazně rozšířila.

Dosud měla necelé čtyři hektary, teď je její součástí 25 hektarů přírodě blízkých a cenných bučin na svazích západního břehu Jizery u obce Rakousy. V této oblasti roste i ohrožená přeslička nejvyšší či vzácné druhy hub. V tiskové zprávě o tom ve čtvrtek informovala mluvčí Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK) Karolína Šulová.

O rozšíření rezervace do těchto míst usilovali ochránci přírody dlouhodobě. „U Rakous se totiž na obou březích Jizery zachoval pás přírodě blízkého lesa, což je ve zdejší krajině zcela ojedinělá záležitost. Většina bukových porostů je tady stará zhruba 170 let a postupně se přirozeně obnovují. Některé stromy odumírají, v prolukách zmlazují nové a vzniká tak pestrý les se stromy různého stáří. Díky zvýšení rozlohy přírodní rezervace tu bude mít příroda více prostoru,“ uvedl vedoucí Správy CHKO Český ráj Jiří Klápště.

Přírodní rezervace Na Hranicích vznikla už v roce 1953, a je tedy o dva roky starší než Chráněná krajinná oblast Český ráj. Podle ředitele AOPK Františka Pelce jde o jedno z přírodovědně nejhodnotnějších zachovalých říčních údolí v zemi. „Jsem rád, že se rozšíření rezervace po projednání s vlastníky a obcemi podařilo prosadit. Cenné bučiny teď mají zajištěnou ochranu na obou březích Jizery – protější svahy jsou již součástí přírodní rezervace Bučiny u Rakous,“ uvedl Pelc. Přírodě blízké lesy jsou podle něj důležité nejen tím, že se v nich vyskytuje mnohem větší spektrum rostlin a živočichů než monokulturních lesích. „Ale také kvůli tomu, že se zde můžeme učit, jak se příroda adaptuje na klimatickou změnu. To může být zásadní pro hledání cest, jak udržitelně hospodařit v našich lesích,“ dodal.

Z ohrožených druhů se v přírodní rezervaci Na Hranicích vyskytuje přeslička největší, tis červený, okrotice bílá, lilie zlatohlavá, hruštice jednostranná, kruštík širolistý. Rostou tu i vzácné druhy hub, jako je ouško citrónové, pavučinec nancyský či zdobenec zelenavý. Žije zde také řada druhů ptáků – jestřáb lesní, krahujec obecný, výr velký, krkavec obecný, lejsek šedý, holub doupňák, datel černý či strakapoud velký. Domov tu má rovněž několik druhů netopýrů vázaných na stromové dutiny.

(Náš REGION)

Prodaná nevěsta - Bedřich Smetana

**v pátek 17. listopadu 2023
od 18.00 hod.**

**v sále budovy radnice
v Rovensku pod Troskami**

Učinkují:

Karolína Cingrošová / Mařenka

Peter Malý / Jeník a Vašek

Michael Kubečka / Kecal

Václav Žmolík / vypravěč

Luboš Příbyl / klavír

Václav Žmolík

Michael Kubečka

Prodaná nevěsta, ve které je jedním z hybatelů děje vypravěč? Ano, taková bude "Prodanka", ve které se poutavého a vtipného mluveného slova ujme známý televizní a rozhlasový moderátor a publicista Václav Žmolík. Sopranový part Mařenky zazpívá mladá talentovaná sopranistka a umělecká ředitelka festivalu Hudba z ráje Karolína Cingrošová, role chrabrého Jeníka a naivního Vaška se v jedné osobě ujme sólista Jihočeského divadla a hostující sólista ND v Praze, tenorista Peter Malý a chybět samozřejmě nebude, oblíbená postava Kecala, kterou zazpívá sólista divadla J. K. Tyla v Plzni, Michael Kubečka. To vše na klavír bravurně doprovodí Luboš Příbyl. Prodá Jeník svou Mařenku za 300 zlatých?

Peter Malý

Cena vstupenky 100 Kč, prodej na místě před začátkem představení.

Informace: Město Rovensko pod Troskami, tel. 481 382 119, 606 882 057, info@rovensko.cz

lomnice n/p

Přehled podzimního cyklu přednášek lomnického muzea:

úterý 14. listopadu – Jana Čapková – HOUBY ČESKÉHO RÁJE

A LOMNICKÉHO OKOLÍ

úterý 21. listopadu – Pavel Jakubec – ŽIDOVSKÉ PAMÁTKY

LIBERECKÉHO KRAJE S PŘIHLÉDNUTÍM K REGIONÁLNÍM REÁLIÍM

OBNOVENÁ TRADICE LOMNICKÝCH SUCHARŮ.

„RUČNĚ PSANOU KNIHU RECEPTŮ MÁME JAKO RELIKVII“

Historie pečení tradiční lomnické cukrovinky se podle ústního podání datuje už více než dvě stovky let. Dnes se tato specifická pochutina připravuje v cukrárně U Marcely a nově také v bývalé továrně Technolenu, jejíž majitelé, bratři

Marek a Lukáš Heřmanští, nabízejí kromě tradičních druhů i slané varianty nebo suchary na zakázku.

Od textilu k sucharům

Textilní továrnu SVITAP ve Svitavách převzali bratři Heřmanští před dvěma lety po otci a v lednu 2023 přesunuli část výroby do lomnického objektu, který krátce předtím odkoupili.

V té době se Ladislav Kodejška, který suchary vyráběl už od převratu v roce 1989, rozhodl odejít do důchodu. A tehdy se Heřmanští rozhodli oživit myšlenku na výrobu sucharů, která v nich už několik let zrála.

„Protože jsme měli nevyužitý prostor, tak jsme začali jednat s panem Kodejškou o odkoupení licence na výrobu. Bez tohoto prostoru bychom se do toho asi nepouštěli,“ vysvětluje Marek Heřmanský. „Výroba potřebuje patřičné místo a k tomu se nabízela bývalá větší zasedací místnost, která tu byla víceméně plnková.“ Právě tam se nyní suchary pečou.

Získat licenci na výrobu sucharů od Ladislava Kodejšky prý nebyl velký problém. „Kupodivu to tak těžké nebylo. Možná v tom sehrálo roli to, že znal naše rodiče i nás,“ říká Heřmanský. „V rámci obchodu bylo i to, že nám předal knihu receptů, kterou psal jeho táta. Máme ji schovanou v trezoru jako relikvii a občas do toho nahlédneme, jaké jsou tam receptury,“ dodává.

Lukáš a Marek Heřmanští

Moderní technologie k udržení tradice

Díky silné firmě disponující potřebným kapitálem si majitelé mohli dovolit

investovat do moderní technologie. Všechno vybavení je zcela nové, ale podíl ruční práce zůstal nezanedbatelný. V objektu SVITAPu je stále možnost se rozšiřovat, takže kdyby začaly být prostory zasedačky malé, může se výroba rozšířit.

Sladké lomnické suchary získaly jako třetí firma v České republice, po Plzeňském prazdroji a Třeboňském kaprovi, ochrannou známku Evropské unie, tak-zvanou ochranu zeměpisného označení. Název Lomnické suchary může proto používat pouze ten, kdo tyto tři druhy – lískooříškové, mandlové a arašídové – vyrábí v Lomnici a nejbližším okolí.

Pro ostatní druhy museli proto noví majitelé hledat jiný název. Ten vytvořili ze zkratky LS (Lomnické suchary) – tedy „eLeSka“. Toto pojmenování je nyní používáno pro novou řadu sucharů s příchutěmi skořice, pepře a chilli. Došlo také k redesignu obalů, aby byl produkt blíže současným trendům.

Podle reakcí zákazníků vítězí slané varianty sucharů. Ty jsou momentálně ve dvou příchutích – pepřové a chilli. Zákazník si ale může objednat i příchut' podle vlastního přání. „Teď jsme vyrobili řadu pro zákazníka, který se zabývá super pálivými papričkami. Tak nám do toho dodal vlastní jalapeños,“ popisuje chutě zákazníků Heřmanský. „Dá se sníst tak jedna, víc nedáte.“

Stejně jako v minulosti i nyní jsou k dispozici rovněž varianty bez cukru, jen nesou jiné označení. „Dříve existovala takzvaná dia varianta. Byl to víceméně ten samý suchar, ale ne obalený v cukru a bez příchutě oříšků,“ popisuje Heřmanský. „My jsme se rozhodli, že je nebudeme takto nazývat, protože to úzce vymezuje zákazníka. Nutně to totiž nemusí být jen člověk na dietě. Prostě jsou to přírodní suchary, takže my je teď nazýváme natur,“ shrnuje.

Do řetězců, nemocnic a lékáren

Momentálně Lukáš a Marek Heřmanští jednají také s většími odběrateli. Snaha prosadit se i mimo lomnický region je zatím na začátku, určité úspěchy v marketingu ale už noví majitelé zaznamenali. Natur suchary také začaly odebírat některé nemocnice a lékárny.

Jako správní vizionáři se Heřmanští dívají hodně dopředu. Rádi by své podnikání v potravinářské oblasti časem rozšířili. Možná o pochoutky, které známe z dob lomnických Čokoládoven, kterými byly například polomáčené sušenky, horalky nebo mandlové věnečky. Textil je kvůli konkurenci z Asie na úbytě, momentálně se jedná o velmi těžké živobytí. Ve Svitavách byli nuceni propustit řadu zaměstnanců, ale zároveň rozjíždí nový byznys, kterému věří. „Když se člověk do něčeho takového pustí, tak se záměrem, aby to mělo finanční smysl, tedy že si to na sebe musí vydělat,“ konstatuje Heřmanský. „Do tohoto stádia jsme se zatím nedostali, ale víme, co chceme a jak toho dosáhnout. Navazujeme na tradici starousedlíků, protože to je dědictví, které stojí za to držet, pokud to jde.“

/ Erik Černý, Lomnické rozhledy

Ústní podání datuje počátek pečení sucharů v Lomnici před rokem 1800. Tehdy je začal vyrábět pekař Antonín Kynčl v domě č. 6, kde nyní stojí levá

polovina radnice. Již v roce 1810 existovalo ve městě zhruba dvacet výrobců sucharů. Největší a nejznámější byla firma cukráře Michala Jíny. Jínovi pekli suchary nejdříve doma. V roce 1810 si zaregistrovali první koncesovanou výrobu lomnických sucharů, které roznášeli v dřevěných krabičkách po horách. Jejich potomci postavili v Lomnici dva moderní závody, Josef Jína v Popelkách a Antonín Jína na Žižkově. Antonín v roce 1911 zavedl převratnou novinku, pece vytápěné naftou, díky čemuž mohl rozšířit výrobu a zlepšil chuť pečiva. V roce 1912 zde vznikla i první dvouetážová parní pec. Během první světové války prodával armádě levné trvanlivé pečivo a získal tak kapitál pro další rozšiřování firmy, ale pomáhal i ovdovělým ženám, podporoval chudobinec a sirotčinec. V roce 1917 koupil pozemky na Žižkově, kde v letech 1925–1927 vyrostla moderní parní továrna na cukrovinky a suchary.

Lomnické suchary si prorazily cestu i v zahraničí. Velkým úspěchem byla první cena Grand Prix na světové výstavě v Paříži v roce 1927. Od roku 1937 vedli firmu synové Antonín a Karel. Na začátku 40. let prošla továrna rozsáhlou stavební modernizací. V březnu 1948 však byla budova znárodněna a přejmenována na Lomnický průmysl sucharů a dětské výživy, poté Průmysl trvanlivého pečiva, dále pak na Čokoládovny a po roce 1989 ji zprivatizovala firma Nestlé.

Průmyslová výroba sucharů byla zrušena v roce 1994. Tradici se pak podařilo zachovat i díky panu Kodejškovi.

(Lomnické rozhledy)

semily

Karl Jenkins
THE ARMED MAN
Mše za mír

Pěvecký sbor Ještěd
Děčínský pěvecký sbor
Podkrkonošský
symfonický orchestr
dirigent Marek Müller

sobota 18. 11. od 19:30
od 16:00 veřejná generálka
SEMILY Fabrika 1861

POZVANKA

ŽELEZNÝ BROD –

Přednáška Ladislava Šourka

KOZÁKOVSKÉ DOLOVÁNÍ Mýty a skutečnost

**10. 11. 2023
od 17 hodin**

Městská knihovna Železný Brod, multifunkční sál

KRÁSNÁ, PĚNČÍN – Úspěšná výtvarnice na Burku

Mladá sklářská výtvarnice Josefína Váchová, která vystavuje v Kittelově domě na Krásné, vyhrála soutěž s názvem Mistr křišťálu pro rok 2023 s dílem Pearl paper.

Odbornou porotu nadchla myšlenkou spojení recyklace skleněných perliček a ručního papíru a jeho širokým využitím ve veřejném i soukromém prostoru. Spolupracovala s firmou Papyrea. Soutěž vyhlásila Společnost Preciosa ve spolupráci s Muzeem skla a bižuterie v Jablonci n/N a za podpory České sklářské společnosti. Letošním tématem soutěže bylo najít prostor a vizi pro české perličky „Perlička trochu jinak.“ V suterénu Kittelova domu na Krásné je v současné době k vidění jiná expozice úspěšné autorky, a to s názvem: *Rozměry, poměry, prostory – Zlatý poměr a posvátná geometrie – Válce jako symbol.*

Plastiky jsou zhotoveny technikou: Pâte de verre, skleněná drť. „Ve své práci se inspiroji tzv. božskou proporcí, poměrům, průměrům, posvátným číslům a zlatému řezu. Soustředím se na základní poměr, které tvoří příroda,“ uvedla mladá autorka, kterou návštěvníci Kittelova domu znají už z loňské výstavy skleněných plastik fytolitů, při jejichž ztvárnění spolupracovala s vědci. Skleněné plastiky fytolitů přispívají a napomáhají k popularizaci vědy, nebo jako učební pomůcka. Skleněná expozice v Kittelově domě bude ke shlédnutí do konce letošního roku.

/ LiR, Zpravodaj obce Pěnčín

BZÍ – Práce na návsi ve Bzí byly ukončeny. Zhotovitel v termínu do konce října dokončil revitalizaci návsi ve Bzí a celý prostor tak nyní má zcela nový vzhled. Vzhledem na technologii vytvrzení podkladních vrstev komunikace budou linkové autobusy zajíždět na zastávku Bzí, náves od pondělí 6. listopadu. Do té doby budou ještě kontejnery na tříděný odpad navráceny na své původní místo a budou dokončeny poslední dodělávky (úprava dopravní značky apod.).

Celou akci financovalo město Železný Brod z vlastních prostředků a jednalo se o akci připravovanou několik let. Věříme, že se bude nový vzhled návsi návštěvníkům a obyvatelům líbit

a že vydrží po dlouhá léta bez vážnějších poškození.

V následujících letech je připravována ještě oprava fasády obchodu a zateplení hasičské zbrojnice.

Bude-li situace příznivá, byli bychom rádi, aby obě akce proběhly souběžně, a to v následujícím roce.

Děkujeme za výdrž, toleranci a pochopení s omezením, které stavbu provázelo.

/ Martin Řehák, vedoucí Odboru územního plánování a regionálního rozvoje, MÚ Železný Brod, *Loužnický zpravodaj*

#

KULTURA V ŽELEZNÉM BRODĚ

VÁNOČNÍ TRHY

25. 11. Tradiční bzovské trhy (sokolovna Bzí od 10 hodin)

30. 11.–3. 12. Vánoční trhy na Bělišti (9–17 hodin)

2. 12. Velké trhy na náměstí 3. května (od 10 hodin)
od 16.30 hodin Rozsvícení vánočního stromu

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ (od 19 hodin)

8. 11. Všechny báječné věci s D. Krejčíkem

11. 11. Dívčí válka (sokolovna Bzí)

6. 12. Manuál zralé ženy s H. Pawlowskou

19. 12. Vánoční koncert žáků ZUŠ Železný Brod

20. 12. Šťastný vyvolený s D. Matáskem a L. Rybovou

4. 3. Lady Oskar s J. Paulovou

Městské divadlo Železný Brod, předprodej v TIC Železný Brod

CESTOVATELSKÉ PŘEDNÁŠKY (od 18 hodin)

13. 11. Fuerteventura – Ostrov divokých pláží (P. Chlum)

27. 11. Bonaire – Ostrov potápění, soli a otroků (Michal Černý)

11. 12. Zanzibar a tanzánské safari (P. Chlum a P. Kvarda)

KC Kino Železný Brod

ADVENTNÍ KONCERTY

3. 12. Obro(c)k (kostel sv. Jakuba)

3. 12. Yellow a Karolína Moravcová, cembalo

10. 12. Luděk Vele, bas a Bohuslav Lédl, varhany (kostel sv. Jakuba)

17. 12. My Gospel (Jednota bratrská)

17. 12. Železnobrodské děti (kostel sv. Jakuba)

VÝSTAVY

do 3. 1. 2024 Detailem MgA. Adéla Kodoňová (galerie Vl. Rady)

do 3. 12. L. Oliva – Sklo (galerie Detesk)

do 30. 12. Kořeny a kultura

www.zeleznybrod.cz

KOBEROVY –

18. listopadu se už tradičně koná Noc divadel.

V letošním roce slavíme 100 let biografu a tak se část programu Noci divadel bude výjimečně konat u nás v biografu. Ve 20 hodin se můžete těšit na speciální talk show – Hrůza s Vydrou. Stand-up komik a spisovatel Petr Vydra zná zpěváka a hudebníka Michala Hrůzu od dětství. Navíc s ním napsal knihu rozhovorů *Nebudu ti lhát*. Přesto, když si v talk show povídají, kdy se Vydra Hrůzy ptá, dozví se Vydra občas něco, co netušil. A tak je tyto společné večery nikdy nenudí. Tím méně budou nudit diváka, který o Michalovi Hrůzovi ví většinou mnohem méně než Petr Vydra.

Noc divadel pak bude ve 21:45 pokračovat nočním záznamem divadelního představení *Amerika* z brněnského divadla Husa na provázku. Divadelní hra na motivy podivuhodného románu Franze Kafky, nadaného spisovatele a mistra absurdit. Hlavní hrdina, šestnáctiletý chlapec v podání skvělého Martina Donutila, se jako nevídaný přivandrovalec ocitá na břehu Nového světa. Hrají: Martin Donutil, Jan Kolařík, Zuzana Škopová, Šimon Obdržálek, Ondřej Kokorský, Júlia Ilčinová, Tereza Volánková, Dominik Teleky a další.

/ Za Biograf Český ráj – Michal Miškovský

Ve čtvrtek 17. listopadu proběhne v Lodžii symbolicky Koncert Svobody. Zazní během něj písně o krajinách, lidech a duši oděné do zvuku harmonia hudebníka Jardy Svobody, někdejšího frontmana kapely Traband.

A poslední akcí listopadu bude tradiční čtení pohádek v peřinách.

V pátek 24. 11. se posluchači budou moci nechat unést do krajin, pohádek a legend Islandu. Po skončení pro všechny posluchače i nové diváky zahraje od 20 hodin divadelní soubor Frás objektové miniaturní představení beze slov *TAKK TAKK*, které vzniklo díky inspiraci jejich pobytem v Reykjavíku. Podrobný program včetně předprodeje vstupenek najdete na

www.valdstejnskalodzie.cz

(Pavlaína Krupičková, *Jičínský zpravodaj*)

Běh 17.listopadu Kopidlno - letos 15. 11. pro všechny kategorie

Do Kopidlna (Zahradnické školy) jsem nastoupil ještě před válkou, po skončení pedagogické fakulty v Hradci Králové v r. 1964. Hned bylo patrné, že studenti školy i učiliště mají smůlu - jsou bez tělocvičny (možnosti v sokolovně a základní škole byly spíše trapné). Bylo mi jasné, že skoro jediné, co se dá se studenty dělat - je běh. Pravidelně jsem se zúčastňoval Mikulášského běhu na Bradech (později jsem tam na náledí utrpěl tříštivou frakturu kotníku...) K účasti jsem občas úspěšně přemluvil i studenty.

V zámeckém parku v Kopidlně i Jičíněvsi byly dobré možnosti pro fartlek (běh podle citu), proto jsem rád se studenty běhal. Několik z nich se také pravidelně zúčastňovalo Mikulášských běhů, někteří vynikli i na mezinárodním srovnávání a závodech v tehdejší NDR, kam jsem měl dobré styky díky basketu. Nedalo se nic dělat- bylo třeba upravit si aspoň letní hřiště u rybníka v Kopidlně. Tam mi pomáhal kolega - matematikář Šimůnek, který byl nápomocen i při organizování prvních ročníků Běhu 17. listopadu. Měl jsem

dobrou motivaci pro uspořádání právě tohoto běhu. Má matka studovala práva v Praze a stalo se, že nacisté tenkrát zavřeli vysoké školy. Měl jsem kontakty na pár přeživších účastníků této svévole a pozval je pak jako čestné hosty na zahajovací ročník Běhu 17. listopadu Kopidlna. Promluvili o hrůzách nacismu a okupace. Na něm byla nečekaně vysoká účast z Jičína a okolí. Pomohlo to, že jsem si

dal práci a podle seznamu škol zval běžce z Jičínska, Nymburska, Novobydžovska apod. Důležité bylo, že škola dala k dispozici školní autobus, který každoročně stával u kina v Jičíně a účastníky obětavý řidič Jára Větrovský přivážel a odvážel. On také pomáhal vydatně s elektroinstalací a ozvučením. Startovní čísla zapůjčoval OV ČSTV, dařilo se získat i drobné sponzory pro ceny - většinou závody a organizace z okolí. Kolegové kantoři měli rádi i dobré občerstvení, jehož částí bylo kopidlenské víno p. Mrázka z našeho Školního statku. S organizováním pomáhali i studenti z vyšších ročníků z Jičíněvsi, o ochotné ruce nebyla nouze. Postupem času a sdělováním výsledků do krajských i celostátních periodik se akce rozrůstala. Příjemné bylo, že v jednom z ročníků startovalo 502 běžců, tedy šlo o druhý největší běžecký závod v okrese.

V roce 2009 - bylo malé jubileum - 50. ročník tohoto běhu...

Je mi velkým potěšením, že akce se i díky dalším nastupujícím tělocvikářům dostala na dobrou úroveň a „dožila“ ze půlstoletí. Kouzlem nechtěného - nebo spíše většinou lidí chtěného - dostal po r. 1989 tento Běh 17. listopadu a 17. XI. vůbec nový a netušený význam...

Do dalších let přeji Běhu 17. listopadu mnoho zdarů. Při zakládání jsem samozřejmě netušil, jakou další symboliku tento běh má a bude mít a tím víc držím palce této akci, pořadající škole i sportu v Kopidlně .

/ Jaroslav Veselý, bývalý kantor Zahradnické školy Kopidlna 1964- 1976

Přijměte pozvání na tradiční běžecký závod, který organizuje Střední škola zahradnická v zámeckém parku v Kopidlně. Letošní ročník se uskuteční ve středu 15. 11. 2023. Závodní tratě budou jako obvykle připraveny pro kategorie dětí, mládeže a dospělých. Nejlepší v jednotlivých kategoriích obdrží diplomy, ceny a dárkové kytice. Na nejmenší děti pak čeká sladká odměna v cíli. Těšíme se na vaši účast. Propozice najdete na: www.zahradnicka-skola-kopidlno.cz/aktuality/

Od roku 1948 škola sídlí v zámeckém areálu, kdy sem byla přemístěna jedna z nejstarších zahradnických škol v českých zemích, samostatná mistrovská

zahradnická škola v Chrudimi. V průběhu let prošla škola změnami, měnily se formy studia, názvy školy i zřizovatelé, ale vše propojoval zahradnický obor. Od roku 2015 přibyl do nabídky školy obor rybářský.

jablonecko

Jablonec nad Nisou připravuje rekonstrukci funkcionalistické Kantorovy vily

Jablonec nad Nisou vyhlásil architektonickou soutěž na rekonstrukci Kantorovy vily. Město má na svůj plán alokované dotační prostředky. Realizace projektu by měla proběhnout v letech 2025–26.

„Očekáváme, že vybraný návrh citlivě přistoupí k rekonstrukci původního prostorového uspořádání a upravený interiér pak bude vyprávět příběh architekta, původních majitelů, vily i celého města,“ uvedl jablonecký náměstek pro rozvoj a digitalizaci Jakub Chuchlík. Podle náměstkových slov by se vila neměla stát statickým muzeem.

„Autorský tým by měl architektonické řešení úzce propojit s kurátorským konceptem, výtvarným zpracováním expozice, stavebně-technickou jistotou a adekvátním krajinářským řešením zahrady,“ dodal Chuchlík.

Záměr úprav Kantorovy vily má alokované dotační prostředky v rámci ITI Liberecko-jablonecké aglomerace, projektovou dokumentaci je třeba odevzdat do konce dubna roku 2025.

Soutěž je koncipována jako užší, to znamená, že porota vybere na základě předložených portfolií maximálně pět týmů ke zpracování soutěžního návrhu.

„Důvodem pro volbu užší soutěže jsou nároky na zpracovatelský tým a komplexnost tématu, které sahá od návrhu libreta expozice, přes její výtvarné

zpracování až po vlastní architekturu a návrh zahrady,“ vysvětlil Chuchlík s tím, že vyzvané týmy dostanou za odevzdaný návrh skicovné.

Termín podání žádosti o účast a portfolia je do 20. listopadu. Na zpracování vlastních návrhů bude čas do konce ledna 2024. V odborné části poroty zasedne historik architektury Rostislav Švácha a architekti Jitka Ressová, Bronislav Stratil a Barbora Hora. Mezi přizvanými odborníky je také architekt Jan Sapák, který se Kantorově vile a dílu Heinricha Kulky dlouhodobě věnoval. Základní informace k soutěži jsou k dispozici na stránkách České komory architektů.

Kantorova vila je významným samostatným dílem architekta Heinricha Kulky, žáka a dlouhodobého spolupracovníka Adolfa Loose. Dům byl postavený v letech 1933–34 pro rodinu lékaře Alfreda Kantora, která musela domov po válce opustit. V šedesátých letech byla vila přestavěná na bytový dům. Do rafinovaného raumplanu bylo vloženo dvojramenné schodiště a v jednotlivých patrech vznikly samostatné byty. V roce 2017 vilu koupilo město s tím, že jí vrátí původní podobu, uvažovalo se o možném využití pro výstavy a turistický ruch.

/ jn, Jablonecký měsíčník, *foto Miloš Lubas*

liberec

Liberecké Severočeské muzeum přibližuje odkaz rodu vřatislavických textiláků Ginzkey

Komorní výstavu snímků z archivu firmy Ignaz Ginzkey z Vratislavic nad Nisou nazvanou *Ginzkey 1843/1873/1893/2023* přináší Severočeské muzeum v Liberci.

Poprvé v historii se představují celkem čtyři témata – rodina, firma, koberce, obyčejný život – spjatá s kdysi světoznámou vřatislavickou továrnou na koberce.

Vybrané černobílé fotografie, které Severočeské muzeum získalo v roce 2020, vycházejí ze skleněných negativů od neznámého autora. Šlo tehdy zhruba o 350 exponátů, z nichž bylo poté pětadevadesát restaurováno za finančního přispění ministerstva kultury a libereckého městského obvodu Vratislavice nad Nisou.

Návštěvníci se mohou těšit na fotografie ze života rodiny zakladatele textilního impéria Ignaze Ginzkeye (1819–1876) nebo na tajnou návštěvu, která se nečekaně objevila v areálu továrny. Nechybí ani ukázky, jak se fotografovaly velkoformátové koberce, nebo jak měl vypadat vřatislavický pomník císaři.

Firmu na koberce a deky po smrti zakladatele Ignaze Ginzkeye úspěšně vedl jeho syn Willy Ginzkey (1856–1934), jenž spolu s baronem Heinrichem Liebiegem stál roku 1873 u zrodu libereckého muzea. Willy, sběratel umění

a mecenáš, zprvu působil pouze jako člen muzejního kuratoria, v roce 1893 byl jmenován prezidentem kuratoria Severočeského průmyslového muzea, přičemž protektorem muzea byl sám následník rakouského trůnu František Ferdinand d'Este.

Výstava potrvá do 10. ledna příštího roku.
(Jan Mikulička + Severočeské muzeum)

Kudy vedly cesty průmyslu na Liberecku? **Prozradí výstava v Severočeském muzeu**

Cesty průmyslu. Tak se jmenuje nová výstava v Severočeském muzeu v Liberci. Právě současná krajská metropole byla od počátku 19. století vnímána jako centrum zejména textilního průmyslu. V průběhu let došlo k rozvoji i jiných odvětví, jakými byly slévárenství, potravinářství, sklářský průmysl. Dnes sláva místních textilek sice bohužel patří minulosti, ale zase se rozvíjí zcela nový obor spjatý s 21. stoletím – nanotechnologie.

„Nejedná se o klasickou muzejní výstavu, kde by byly vitríny s předměty, ale o specifickou instalaci, v rámci které jsou vystaveny pouze dva exponáty. Naopak poprvé v dějinách muzea je použit celoplošný polep podlahy velkého sálu, který doplňuje jedenáct velkoformátových závěsů s nejlepšími historickými fotografiemi regionálního průmyslu. Celkově je na výstavě přibližně 380 metrů čtverečních grafických ploch,“ řekl kurátor výstavy Ivan Rous.

Ivan Rous se odborně specializuje zejména na historii regionu v průběhu 2. světové války a liberecké podzemí. I průmysl patří k jeho oborům. Uchystal výstavu, která je výjimečná nejen obsahově, ale zejména svým zpracováním. „Plocha velkého sálu je polepena tak, aby si návštěvník mohl doslova projít jednu z cest průmyslu. Zelená je textil, oranžová slévárenství apod. Na cestě se dozví nejdůležitější informace, které souvisí s vývojem průmyslu v období od

průmyslové revoluce až do první světové války. Cesty však pokračují dále, ale v druhé části se mění koncept a návštěvník už nemá konkrétní časové informace, ale potkává loga jednotlivých firem a podniků. Cesty průmyslu vedou přes druhou světovou válku a centrální plánování v období socialismu přes transformaci průmyslu až do současnosti,“ řekl.

Na velkoformátové plachty levitující v prostoru byly vybrány v mnoha případech dosud nepublikované fotografie a to včetně unikátů objevených v různých archivech. Instalace tak zaujme i znalce a odborníky. K výstavě chystá muzeum řadu komentovaných prohlídek. První z nich se uskuteční 6. prosince v 18 hodin. Výstava potrvá do 3. března příštího roku.

/ Jan Mikulička

Hopíky, krasohledy, magická tabulka nebo céčka. Výstava v Severočeském muzeu zve na retro Vánoce

Každé dítě si od Ježíška přeje vytouženou hračku. Co mohla najít pod stromkem současná generace, její rodiče i prarodiče, připomíná nová výstava ve vestibulu Severočeského muzea.

Dojde i na magickou tabulku, berušku na klíček, Inspiro, Rubikovu kostku, hopíky, krasohledy, tatrovky nebo céčka. Výstava nazvaná Pod stromečkem připomíná vybrané hry a hračky se sbírky Severočeského muzea a soukromé sbírky libereckého sběratele hraček Petra Navrátila, které mohly děti objevit pod vánočním stromečkem v období mezi 60. až 90. léty 20. století.

Výstava je volným pokračováním výstavního projektu Design Vánoce?!, který shromažďoval vánoční ozdoby z rukou současných designérů a obdivoval tvary historických a retro vánočních ozdob. Instalace umístěná hned za hlavním

vstupem muzea tentokrát připomene design vybraných kultovních, generacemi vyzkoušených a náležitě dotýkaných her a hraček, které provázely nejedno dětství. Kromě hodnoty citové mají vystavené kousky také vysokou estetickou hodnotu a díky kvalitě provedení přežily mnoho dětských ručiček.

Mezi největší české výrobce hraček 60. až 80. let 20. století doby patřily například národní podniky Hamiro Příbram, který ve svých pobočkách vyráběl především plyšové hračky a umělohmotné panenky, Tofa Semily známá svými stolními hrami, Fatra Napajedla nebo družstva Směr, Kovap či Igra, slavné díky figurkám různých profesí.

I v těchto podnicích navrhovalo hračky mnoho výrazných osobností, mezi nimiž vyniká osobnost Libuše Niklové, která v 70. letech navrhovala hračky pro Gumotex Břeclav a Fatra Napajedla. Po roce 1989 se s pádem železné opony muselo celé národní hospodářství přizpůsobit novým tržním podmínkám a vyrovnat se světovou konkurencí. Do českého prostředí pronikla záplava hraček ze zahraničí a z levných hraček z Číny. Dětství dnešních mileniálů ještě nezasáhly chytré telefony, hitem tehdy byly Tamagoči, Pogy, Gameboy, Slinky či Furby. V současnosti existuje v České republice mnoho výrobců hraček a některým z nich se podařilo úspěšně navázat na předešlou tradici výroby. Česká republika je doslova hračkářskou velmocí a patří mezi největší vývozce hraček v Evropě.

Výstava potrvá do 7. ledna příštího roku.

/ Jan Mikulička + Severočeské muzeum

liberecký kraj

Osm státních hradů a zámků v Libereckém kraji navštívilo v letošní sezoně do konce října 370.549 lidí. Je to skoro o pět procent více než za stejné období loni, stále ale méně než v době před covidem. Ve srovnání s rokem 2019 bylo návštěvníků o 15 procent méně. Výjimkou byl zámek a hrad Frýdlant na Liberecku, který zažil nejlepší sezonu za poslední čtvrtstoletí. Vyplývá to ze statistik, které zveřejnila Územní památková správa NPÚ na Sychrově. Na frýdlantský zámek přišlo letos 66.226 lidí, což je skoro o pětinu více než loni. Lepší sezonu zažil Frýdlant naposledy v roce 1998, kdy měl zhruba 68.000 návštěvníků. Za nadprůměrnou sezonou vidí ředitel ÚPS na Sychrově Miloš Kadlec dva důvody. „Stoupla polská klientela, která tvoří základ návštěvnosti Frýdlantu, to je jedna věc. A druhá věc je, že dřív byla pouze jedna prohlídková trasa, která spojovala hrad a zámek. A od loňského roku už jsou hrad a zámek rozdělené. Jsou to dvě prohlídkové trasy a řada lidí si koupí obě trasy,“ uvedl Kadlec.

Přesto nejde o nejnavštěvovanější památku v kraji, kterou byla letos zřícenina hradu Trosky v Českém ráji. Zařadila se i mezi deset nejvíce navštívených památek v celé zemi. Nahoru k věžím Baba a Panna letos vyšlo 95.166 lidí, což je zhruba o desetinu více než loni.

Mírný nárůst ve srovnání s loňskem zaznamenaly i další státní hrady a zámky v kraji s výjimkou dvou. Propad u příhraničního hradu Grabštejn na Liberecku byl podle Kadlece způsobený tím, že po většinu letošní sezony byla kvůli stavebním pracím uzavřena hlavní přístupová cesta. U zámku Sychrov nedaleko Turnova na okraji Českého ráje úbytek návštěvníků zapříčinilo natáčení vánoční pohádky České televize. „Měli jsme na Sychrov kvůli tomu takřka celý červen zavřeno,“ dodal Kadlec. I tak na Sychrov přišlo letos do konce října 72.279 návštěvníků, což je po Troskách nejvíce.

Letošní sezona ale pro hrady a zámky v kraji ještě zcela neskončila. Celoročně přístupné jsou zámky Sychrov a Zákupy a některé další otevřou při adventních akcích v prosinci. (Náš REGION)

Frýdlant v Čechách

SEMILY, LIBEREC – V Semilech už vědí, kdo jim postaví nový most

Rada Libereckého kraje na svém úterním jednání schválila nové silniční projekty. Vybrala zhotovitele nového semilského mostu a vyhlásila výběrová řízení na další zakázky.

Most přes Jizeru v Semilech dělá městu i kraji vrásky už nějakou dobu. Začátkem roku vyhlásil Liberecký kraj soutěž na nový most za maximální cenu 74 milionů. Všechny nabídkové ceny byly ale o 30 procent vyšší. Kraj pak soutěž zopakoval se stejnou cenou, ale dodavatele znovu nenašel.

V září proto vypsalsoutěž potřetí a maximální přípustnou cenu zvýšil na 98,4 milionu korun. Nově dostal šest nabídek, kraj vybral firmu EUROVIA CS s nabídnutou cenou zhruba 80,4 milionu korun s daní.

„Most nyní nesplňuje parametry pro pěší, obtížně se tam například vyhýbají lidé. Projekt tedy přinese kromě vybudování zcela nového mostu také rozšíření chodníků, a to až na čtyři metry. Navíc budou od vozovky oddělené zábradlím,“ uvedl statutární náměstek libereckého hejtmána Jan Sviták.

Zakázka je rozdělena na dvě části. Investorem demolice a výstavby nového mostu je Liberecký kraj, Semily investují do výstavby chodníků, osvětlení a schodišť’.

Kraj zároveň vyhlásil výběrová řízení týkající se dvou mostů a opravy silnice v Jablonci nad Jizerou, mostu ve Čtveríně, silnice 3. třídy Jesenný – Návarov, přemostění na komunikaci Lestkov – Václaví; všechno jsou to zakázky na Semilsku a Turnovsku.

Dále se Rada kraje zabývala přestavbou propustku pro pěší pod libereckým nádražím, rozhodla o šestimilionové dotaci městu Liberec.

„Obdrželi jsme žádost statutárního města Liberec o finanční podporu při řešení odstranění bariéry železniční trati a silnice I/35, které brání v cestě chodcům a cyklistům při cestách mezi částmi Liberce, a to Horním Růžodolem a Rochlicí,“ vysvětlil statutární náměstek Sviták.

A Rada také vyhlásila výběrové řízení na opravu úseku silnice v Kryštofově Údolí.

V návrhu rozpočtu na rok 2024 počítá Liberecký kraj na rekonstrukce silnic s částkou 648,4 milionu korun a očekává dotaci ve výši 150 milionů ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Z evropských zdrojů využije kraj 262,8 milionu korun, a to zejména na rekonstrukce silnic v Benešově u Semil, z Lomnice nad Popelkou do Košťálova, z Roprachtic do Kořenova nebo ze Sklenařic do Vysokého nad Jizerou.

(Zdroj: Filip Trdla, Liberecký kraj)

Od 1. ledna 2024 dojde k úpravě tarifu IDOL. Změna se týká zejména navýšení cen v integrovaném dopravním systému Libereckého kraje s přesahem do kraje Ústeckého.

Co se tedy v rámci tarifu IDOL změní?

S platností od 1. ledna 2024 se navýší ceny jednotlivých jízdenek v průměru o cca 5 % u bezhotovostní platby a o 6 % u platby v hotovosti. Ve všech cenových pásmech je v případě bezhotovostní platby garantována cena minimálně o 20 % nižší (obvykle o 20 až 22 %, odchylky jsou způsobeny zaokrouhlením cen).

Na rozdíl od minulého roku se od 1. ledna 2024 navýší ceny také u Časovek (relační časové kupóny). Po několika letech se Liberecký kraj vrací k jejich výpočtu pomocí tzv. konstant a odvozují se od cen jednotlivých jízdenek.

Například 7denní kupón je 8násobkem ceny bezhotovostní jednotlivé jízdenky, 30denní jízdné je 26násobkem, 90denní je 74násobkem a 366denní je 240násobkem. K navýšení u časového jízdného dochází v průměru o 4 %, v jednotlivých pásmech však může dojít k navýšení v rozmezí až o 10 %.

Naopak nedochází ke změně cen síťových jízdenek s platností v celém území IDOL. Týdenní verze vychází v základní ceně na 520 korun, 30denní na 1.760 korun, 90denní na 4.400 a 366denní na 10.000 korun.

Zlevněné jízdenky pro děti, studenty a osoby starší 65 let vycházejí na polovinu. Pro cestující s příznakem invalidity třetího stupně pak na čtvrtinu. Zachována je i cena roční jízdenky pro osoby starší 70 let. Tato jízdenka stojí 1.100 korun.

KORID LK připravil rozšíření tarifu IDOL na oblast Děčínska, aby mohl plnohodnotně platit i v železniční dopravě mezi Libercem a Děčínem, což je velmi žádáno cestujícími. K této změně dojde již od 10. prosince 2023. Současně bude podél železniční trati platit na území Libereckého kraje také tarif DÚK (Doprava Ústeckého kraje).

„Dlouhodobě se snažíme o to, aby hranice kraje nebyla hranicí integrovaného dopravního systému, a v tomto trendu pokračujeme. Předpokladem pro takový přesah je dohoda krajů. V tomto případě jsme stáli také o dohodu s dopravcem ARRIVA vlaky, který provozuje rychlíky,“ uvedl Otto Pospíšil, jednatel koordinátora veřejné dopravy, společnosti KORID LK.

(Filip Trdla)

mladá boleslav

Milan Valášek / PERSPEKTIVY

9. 11. – 16. 12. 2023, Templ, Mladá Boleslav

V tvorbě akademického malíře Milana Valáška dominuje člověk, ať je to portrét nebo figura. Prostřednictvím expresivní deformace se snaží v obrazech vyjádřit vnitřní stav, pohyb či napětí duše. Odráží se tak jeho podvědomá snaha o zachování humanity, etiky a estetiky. To jsou klasické hodnoty, které jsou v současném dění různými vlivy napadané, deformované a tlačené do pozadí. Právě tato stylizace a deformace naturalistického vidění dává prostor vníknout

pod povrch viděného a objevovat tak vnitřní rytmus, který je spojen s všeobecnými zákonitostmi přírody.

Název výstavy *PERSPEKTIVY* má ilustrovat snahu o pozitivní včlenění tradičních hodnot do dnešní doby. Každý z nás inspirovaný touto malbou a fotografiemi je atakovaný negativním tlakem a měl by osobně zvážit, kde může sám přispět na svém poli působnosti a očistit tyto základní hodnoty humanity v rámci evropské kultury.

Milan Valášek se narodil 18. října 1947 v Nitře. Vystudoval Střední školu uměleckoprůmyslovou v Bratislavě obor volná a užitá grafika u akademického malíře G. Štrby. V letech 1968 až 1974 absolvoval studium na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě pod vedením ak. malíře L. Čemického (malba) a u profesora V. Hložníka a prof. O. Dubaje (volná a ilustrační grafika).

V letech 1976-7 byl Milan Valášek učitelem kreslení na Polygrafické škole v Bratislavě. V letech 1977-8 byl art ředitelem ve vydavatelství Slovenský spisovateľ. Po roce 1978 působil jako akademický malíř, grafik a fotograf na volné noze. V roce 1981 emigroval do Švýcarska, zde pracoval v divadle v Basileji při scénografické realizaci v malířském ateliéru. Současně vyučoval malbu a kresbu při galerii IM STALL v Magdeně. V letech 1981 až 1989 zřídil a vedl galerii Valim (Valdam) v Basileji. Stále působil jako malíř, grafik a fotograf. Dodnes vyučuje malbu na více místech ve Švýcarsku a organizuje malířské týdny v plenéru v oblasti Středozevního moře (Řecko, Itálie, Francie, Španělsko).

lidé, čtěte!

Národní památkový ústav

Vladislav Razím: Středověké opevnění českých měst, Praha, NPÚ, 2019–2022

O knize Středověké opevnění českých měst:

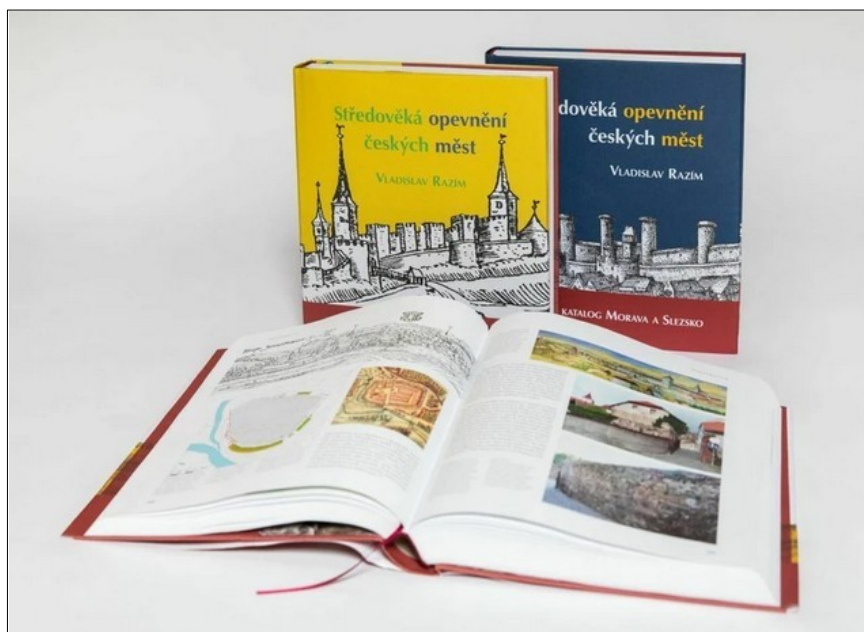
Čtyřsvazková kniha se zabývá jedním z nejdůležitějších témat výzkumu středověkých měst. Městské hradby měly nejen obranný, ale také velký symbolický význam.

Tak jako téměř v celé středověké Evropě, také v českých zemích byla dlouhá řada opevněných měst a městeček. Dnes pozůstatky hradeb představují velmi důležitou část kulturního dědictví ČR (někdy jsou nejstarší stavbou urbanistického celku) a zároveň často určující veličinu historického koloritu i turistické přitažlivosti jednotlivých měst.

Městské hradby jsou samozřejmě velmi důležitým studijním materiálem historiků, stavebních a uměleckých historiků, archeologů a badatelů dalších humanitních, přírodovědných a technických oborů, proto si zaslouží respekt a uvážlivou ochranu.

Knihu vydával NPÚ z praktických důvodů postupně v letech 2019–2022 (3. díl – katalog pro území Moravy a Slezska 2019, 2. díl – katalog pro území Čech 2020, 1. díl – výklad 2022). Jen tak bylo možno práci zvládnout organizačně a finančně a zároveň zajistit co nejvyšší aktuálnost syntetického dílu (1. díl). Kniha je náročně strukturována, s množstvím obrazových příloh různého druhu, z nichž velká část nebyla nikdy zveřejněna. Určena je především zájemcům o historická města a středověkou fortifikační architekturu, její záběr a využitelnost jsou však podstatně širší jak v odborné, tak také laické veřejnosti.

Výzkum a dokumentace městských opevnění představují časově a organizačně velmi náročnou odbornou činnost, neboť terénní část většinou nelze provádět systematicky a plánovitě, ale spíše příležitostně, v reakci na objektivně vzniklé potřeby (zbytky hradeb bývají rozesety na mnoha soukromých parcelách, nové poznatky přinášejí zejména dílčí opravy, archeologické výzkumy atp.). To vyžaduje dlouhodobý zájem a pracovní nasazení. Proto je také

dané téma badatelsky málo atraktivní, na rozdíl od výzkumu hradů, který má naopak velmi bohatou bibliografii. Nelze se proto divit, že kniha představuje doslova celoživotní dílo autora, který během čtyř desítek let skládal mozaiku poznatků o jednotlivých hradebních systémech, vykonal nepočítaně cest do terénu, bádal v různých archivních fondech a v neposlední řadě se věnoval studiu zahraničního srovnávacího materiálu. Tak vznikla kniha, která svým pojetím a rozsahem nemá srovnání mezi publikacemi, jež se věnují výzkumu městských opevnění v dalších evropských státech.

Vladislav Razím: Středověké opevnění českých měst, Praha, NPÚ, 2019–2022
Knihy můžete zakoupit v e-shopu Národního památkového ústavu
(Andrea Holasová, NPÚ)

zajímavost

Jedni chcípali v zákopech, jejich rodiny doma hladý. **První světová válka očima libockého faráře**

Před sto pěti lety, 11. listopadu 1918, skončila první světová válka. Politické a vojenské události té doby známe. Jak se ale žilo obyčejným lidem v týlu světového konfliktu? Naznačí nám to farní kronika kostela sv. Fabiána a Šebestiána v Liboci, kterou sepisoval tamější farář Vlastimil Hálek /FOTO.

„Již v neděli 26. července 1914 na den sv. Anny dopoledne vědělo se po dojití časopisů, že nastanou vážné události pro celou naši říši. Na to odpoledne se o 1/2 3 hod. počaly se vyvěšovati po obci žluté vyhlášky nařizující mobilisaci 8 armádních sborů. Obecní strážník František Hájek s policejním komisařem Marcelem Velasem nalepili také jednu mobilisační vyhlášku na dvěře kostela, prý dle nařízení v mobilisačním řádu. Lidé počali se kupiti kolem vyhlášek, a mužové mající rukovati odcházeli domů

připravit se na cestu. Ve všech obcích nastalo všeobecné zaražení. V pondělí na to 27 července ubírali se ráno pěšky i vlakem vojíni ke Praze.

Nastalo ochromení veškerého života. Lidé chvatně šli do záložen vyzdvihovali peníze a nakupovat si potraviny, než záložny vidouce blížiti se zhoubný run omezily výplatu vkladů na 50 – 100 korun.

Nastal nedostatek peněz, poněvadž zásobu jich doma nikdo neměl a ze záložny jich nedostali.

Zlaté mince úplně zmizely, lidé schovávali stříbrné koruny a nastala veliká nouze o drobné peníze. Proto vydány do oběhu 13. srpna 1914 staré stříbrné zlatníky a a nové bankovky po dvou korunách.

V Praze v hostincích a obchodech dávány nazpět místo drobných peněz lístky s udaným obnosem.

Uzavírání hostinců bylo nařizeno na 11 hod. večer, v Liboci pak prodlouženo na 12 hod. Hostince však byly většinou prázdné.

Na výlet do Liboce v srpnu neb v září skoro nikdo nešel, takže byly neděle velice smutné. Veškeré muziky (taneční zábavy) opadly, jen někdy divadlo bylo.

Hledělo se k tomu, aby se v hostincích ani hlučně nezpívalo.

*Z Liboce bylo do 15/6 1915 na vojnu 218 mužů
 Na jut 13 3/4 % všeho obyvatelstva.
 Dne 15. června 1915 vyšlo z Liboci
 houzei maso... 1 kg... 4 K
 vepřovic " " " 5 K
 salto " " " 5 K 50
 vejce 16 h
 vnit 20 h
 1 litr
 piva 40 h
 Dne 19. června 1915 vyšlo nařízením
 o vojenském výcviku mládeže
 od 16 roku ke vojenskému domo-*

35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	Království Výk o spotř chleba a 8. týč 33/5. až 10. říj 1 kg 47 ob 1 kg 5 dk 1470 g chle 1050 g m
35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	Prodej dovoze váhy, předě výkaz a odě přiměřeny k
35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	Naprost Pedlivě ust Patiak zak
35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	35 g chleba nebo 1 houska nebo 25 g mouky	Trestní ust Pro přestupky jak prodávaj jci peněžito do 5000 K, od až do 6 měsíc odsouzení má leží na stráž skláne oprave výkazu truce tratiho z C. k. místod

Průmyslové závody mnohé zastavily práci, hospodáři a čeledínové rukovali. Jiní zbaveni koní (v Liboci to bylo 27 koní – pozn. f.) zapřahovali krávy a učili je tahat, by úrodu jinak krásnou a bohatou domů dostali. Také bylo překrásné počasí – naštěstí ve žních. Od 1. srpna do 12. září vůbec nepršelo.

Po každé mši svaté zpívala se vždy 1 sloka císařské hymny, která učinila dojem na všechny. Každou

středu na večer byla o 6 hod. válečná pobožnost s promluvou, litaniemi a požehnáním. Návštěva kostela se částečně zvětšila, hlavně od matek, manželek a příbuzných vojáků. Také dáváme stipendia na mši svatou za šťastný návrat vojáků neb za padlé. Vojáci ranění na dovolené chodili v neděli do kostela, ač předtím tak nečinili.

Dne 12. února 1915 zemřel ve vojenské nemocnici na Hradčanech Josef Kučera, hostinský z č. 36 v Dolní Liboci, 31 roků starý. Byl v září střelen do pravé ruky, rána se horšila, nastala otrava krve a zápal plic. Ležel v nemocnici v Zábřdovicích u Brna, ve vojenské nemocnici na Karlově náměstí v Praze a posléze na Hradčanech. Dne 7. února si přál, bych ho sv. svátostmi zaopatřil. Byl četařem u c. k. 28. pěšího pluku. Zůstala po něm vdova v požehnaném stavu. Byl první zemřelý ve válce, o němž byla naprostá jistota, že jest mrtev.

Děti ve škole v Liboci cupovali z vyprošených pláten cupaninu pro raněné, a odvedla jich škola několik balíků. Také vystřihovaly v lednu a únoru 1915 ze starých novin vložky do obuvi pro vojáky, aby je nezáblo. Dále hotovily z vlny nátepníčky, punčochy, hotovily kukle na hlavu, vše pro zimní dobu.“

Z Liboce 27. července 1914 narukovalo 72 mužů. Domobranců I. výzvy do 37 let bylo 23. Nováčků 25. srpna 1914 narukovalo sedm. Od 3. do 15. září nastoupili domobranci II. výzvy – bylo jich 18. Jeden z nich, Václav Rathouský z č. 7, padl. 3. října byl odvod branců ročník 1892 – bylo jich 11. Mimořádné odvody 26. až 30. srpna se týkaly mužů mezi 24 a 37 lety, odvedeno bylo 12 mužů, do války šli v lednu 1915. 28. února a 10 března 1915 odvedeny ročníky 1895 a 1896, 18 mužů nastoupilo v březnu a dubnu. Odvody 10. až 18. dubna byli odvedeni ti, kteří vojiny nikdy nebyli, staří 38 až 42 let, bylo jich šest. 1. června bylo odvedeno 55 mužů do stáří 37 let, 26. srpna 14 mužů 42 až 50 let starých, 10 mužů bylo

odvedeno v říjnu, v dubnu 1916 šli k odvodu osmnáctiletí chlapci, těch bylo šest, v červenci 11 mužů od 19 do 50 let, v lednu 1917 odvedeni čtyři muži ročník 1898, v únoru dva o rok mladší, v březnu jeden mladší muž, v květnu dva starší, ještě v červenci 1917 byli odvedeni 4 muži.

Václav Matějovský.

Václav Matějovský padl 11. listopadu 1918 v Inšpruku. Ostatky byly převezeny a pochován byl farářem Hálkem 20. ledna 1919 v Liboci.

„Majitelé automobilů, motorových kol musili je dáti vojsku k dispozici. Dráhy byly zabrány hlavně pro vojenské dodávky. Buštěhradská dráha vozila denně ze skladišť u Hostovic spousty děl a nábojů. Pošta a telegrafy byly i v noci ve službě pro armádu.

Počíná vznikat drahota potravin a nedostatek soli. V mnoha rodinách nastala citelná bída.

Pekaři pekli chléb dvakrát v týdnu, jemnější pečivo se vůbec nepeklo. Pekly se malé houstičky z míchané bílé a černé mouky po 4 haléřích. Silně se zdražil olej, a nebyl ani k dostání, což činilo obtíže pro věčnou lampu v kostele. Také stoupla cena hostí...

Pekaři přestali v březnu dojížděti do zdejších obcí s chlebem a v Liboci přestal pekař pro nedostatek mouky péci. V dubnu 1915 dovážel do Liboce chleba Odkolek z Prahy a mlynář Šebek z Kněživky. Lidé čekali u silnice do obce a hrnuli se k vozu a krámkům a ihned chléb rozebrali. Přicházeli odpoledne lidé z Řep, Ruzyně, Malého Břevnova, Vypichu pro chléb, ale už nic nedostali. Žebráci nechtěli už dvouhaléř, ale kousek chleba, který dříve ze zlosti pohodili na práh, chtějí peněz raději.

Aby méně potravin spotřebovali, lidé dávali pryč psy, králíky, kočky, slepice.

Dne 25. dubna 1915 sbíraly školní dívky po domech z nařízení školního rady staré mosaze, cínu, zinku, mědi, které byly odevzdány k roztavení k účelům válečným.

Nařízením c. k. vlády všechny pozemky osety, aspoň bramborami.

V květnu vozil Šebek denně 130 bochníků (*pro 395 rodin – pozn. f.*). Proto obecní úřad dal zhotoviti lístky na chléb. Každá osoba měla jeden bochník na týden. Chleba přidělovali v krámku u Bryndů člen obecního zastupitelstva Josef Novák se strážníkem Františkem Hájkem. Jak o lístky tak i chleba byla velká mačkanice. Ke konci se pak na lidi nedostalo, takže dostávali půl bochníčku. Nedostatek chleba byl stále větší. Lidé s pláčem chodili na obecní úřad, že nemají co dát dětem jíst.

Bylo reptání a naříkání. Byly určeny maximální ceny na brambory, poněvadž je rolníci prodávali draho. A tu se rolníci pro stanovení cen zatvrdili a raději brambory neprodávali, nýbrž je skrmili. Lidé běhali pro chleba do Prahy, do Dejvic. V Praze stály celé zástupy před krámy s moukou a chlebem až 2 – 3 hodiny, než na ně přišla řada.

Poněvadž i petrolej velmi se zdražil, svítilo se v obci místo 36 lampami jen osmi.“

V květnu a červnu 1915 bylo veliké sucho, obilí nerostlo. Pršelo až 25. a hlavně 26. června.

Přes červenec a srpen denně pršelo, obilí denně moklo a zůstalo na polích. Škody byly značné.

„Dne 4. června 1916 bylo dáno pro nedostatek místa v kasárnách v Praze 263 mužů pěšího maďarského pluku č. 51 do Horní Liboce po villách. Byly z 3/4

Rumuni a 1/4 Maďarů. Vojíni chovali se velmi tiše a taktně.“
Vojsko odtáhlo na bojiště 14. června 1916 a vystřídala je nová kompanie Maďarů. Ti byli v Liboci do 21. června 1916.

Po vlhkém létě 1916 dostavil se sice krásný podzim, ale velice krutá zima. K tomu nastal nedostatek uhlí. Brambor bylo málo, jedly se tuřiny. Obec jich objednala čtyři vagony, ale k jaru namrzly a počaly hnít. Obec tratila. A ve škole byly uhelné prázdniny, od 22. ledna do 28. března 1917.

Farář měl jakousi zásobu uhlí, ale i při celodenním topení mu mrzly ruce při psaní. Na lístky bylo už i sádlo, máslo, petrolej, brambory, cukr a káva. Nastal též nedostatek tabáku a doutníků. Muži kouřili suchý dubový list. Kouřili bukový, višňový, lískový, heřmáněk a hřebíček.

Podáváme všem přátelům a známým truchlivou zprávu, že odešel z našeho středu náš vroucně milovaný syn, bratr, vnuk a synovec, pan

Vlastimil Pokorný,

t. č. jednoroční dobrovolník u pěš. pluku a posluchač c. k. státní vyšší průmyslové školy v Praze, člen Sokola ve Vokovicích atd.

Poslušeni vyšších rozkazů položil hrdinně svůj mladý život na oltář vlasti. Raněn byl smrtelně tyto dny na bojišti v nehostinných Karpatech, poblíže Bazdėjeva, a v nemocnici Červeného kříže v Szebesszombatu na Slovači naposled vydechl, překročiv právě 21. rok svého žití a pochován tamtéž na Bílou sobotu, na kterou se právě též narodil. 16432

Drahý Vlasto! Tam tedy našel jsi klid a mír, tak daleko od nás dotlouklo Tvé šlechetné srdce a drahá hlava Tvoje usnula na vždy ve vzpomínkách na domov. Spi sladce! Myšlenky naše zalétati budou stále k Tvému rovu do dálné ciziny a přinesou Ti polibky na Tvé vždy se usmívající rty, jež nám asi poslední pozdrav šeptaly.

Zádušná mše sv. za drahého zesnulého sloužena bude v chrámu Páně v Liboci v úterý dne 6. dubna 1915 o 10. hodině dopolední.

Jan Pokorný, Anna Pokorná, rodiče.
Josef Pokorný, posluchač medicíny, t. č. jednoroč. dobrov. u pěš. pluku č. 20 ve Slezsku, Ladislav Pokorný, bratři.
Anna Sommarová, babička.

„Dne 4. června 1916 bylo dáno pro nedostatek místa v kasárnách v Praze 263 mužů pěšího maďarského pluku č. 51 do Horní Liboce po villách. Byly z 3/4 Rumuni a 1/4 Maďarů. Vojíni chovali se velmi tiše a taktně.“
Vojsko odtáhlo na bojiště 14. června 1916 a vystřídala je nová kompanie Maďarů. Ti byli v Liboci do 21. června 1916.

Po vlhkém létě 1916 dostavil se sice krásný podzim, ale velice krutá zima. K tomu nastal nedostatek uhlí. Brambor bylo málo, jedly se tuřiny. Obec jich objednala čtyři vagony, ale k jaru namrzly a počaly hnít. Obec tratila. A ve

škole byly uhelné prázdniny, od 22. ledna do 28. března 1917.

Farář měl jakousi zásobu uhlí, ale i při celodenním topení mu mrzly ruce při psaní. Na lístky bylo už i sádlo, máslo, petrolej, brambory, cukr a káva. Nastal též nedostatek tabáku a doutníků. Muži kouřili suchý dubový list. Kouřili bukový, višňový, lískový, heřmánek a hřebíček.

V březnu přestalo pivo a jen tu a tam měli v neděli v některém hostinci padesátilitrový sud piva. Mimochodem – půllitr piva byl v té době zhruba za cenu jednoho vejce.

„V máji 1917 přšlo jednou. Obilí zakrnělo a vše počalo usychati. Počal se odbíratí dobytek ve větším počtu. V čísle 7, kde bylo 18 krav, zbylo 6 krav. A tak ve všech usedlostech. V červnu také nepršelo. Řepa a brambory zakrněly.

Taktěž obilí. Ke konci měsíce byla obec týden bez chleba.

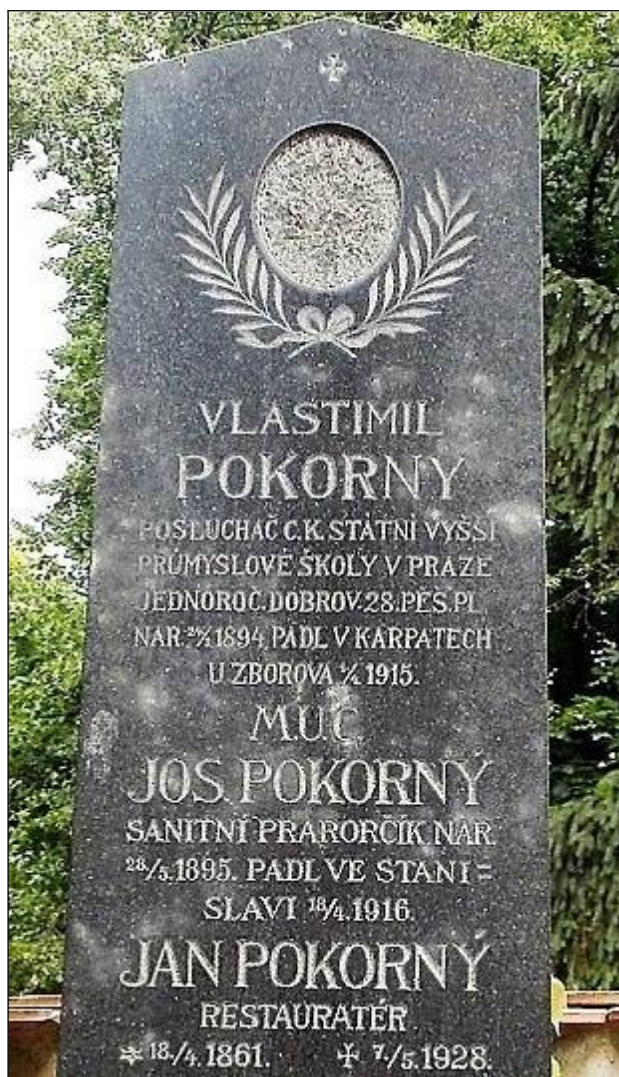
22. května 1917 přišlo pět vojínů a dva četaři zabavit zvony.

„To způsobilo bolestný dojem v celé obci. Lidé dali se do pláče a se slzami v očích loučili se s nimi. I lidé, kteří málo neb nikdy do kostela nechodili, plakali a milých zvonů želeli.“

Ze čtyř zvonů zachránil farář prostřední, velmi starý (s gotickým písmem), velmi zachovalý a krásného zvuku, a ještě umíráček. Velký zvon museli rozbít na 21 kusů, aby ho dostali dolů.

Na hřbitově sejmuli také železný zvonek, ale protože byl železný, zase ho vrátili. Při stavbě nového hřbitova v roce 1902 darovaly ho dráhy obci. Zvonívalo se jím na nádraží při odjezdu vlaku, což se pak zrušilo. Stejný zvonek měli v Ruzyni. Sňat byl i zvon v Řepích ze svatého Martina. Zvonům zazvonili umíráčkem na rozloučenou a pak ho půjčili do Řep, kde neměli nic. 15. dubna 1918 odejmuty špičky od hromosvodů a svodní dráty měděné a nahrazeny železnými.

24. dubna 1918 z řepského kostela vzato z varhan 21 píšťal o váze 6,8 kg.

Bratři Pokorní padli na frontě, otec Jan, vokovický hostinský a starosta, se deset let po válce oběsil – Libocký hřbitov

Následkem nedostatku potravin a přílišného jedení ovoce vypukla ve Vokovicích v polovině srpna 1917 úplavice, které podlehl – pokud jsem pochopil zápisky farářovy – 12 dětí a 12 dospělých, ve Velešlavíně dvě děti.

„Následkem sucha, které po tuhé zimě panovalo od jara přes léto, byla velmi

malá úroda, takže každý byl se sklizní hned hotov. Tisíce lidí sbíralo klásky po polích. Krádeže se množily hlavně na bramborách. Panoval nedostatek všech potravin, a lid se hleděl zásobiti na zimu. Soužení panovalo na všech stranách.“

Od 1. dubna 1918 nedávala se již žádná mouka a asi 4 týdny žádný chléb. Teprve koncem května dávalo se 1/4 bochníčku chleba na osobu.“

Když 17. dubna přijel na generální vizitaci arcibiskup, darovali tři rolníci a dcera ze mlýna po bochníčku chleba, aby bylo co na stůl.

„Neměl jsem celý ten čas chleba. Jen tu a tam jsem kousek obdržel. Dělal se z černé mouky placky a bucht, a těmi jsme byli živi. Maso také vybitím dobytka přestalo.

V době nedostatku potravin šlo 300 lidí na pole osázení vodnicí velkostatku ruzyňského. Bylo to 1. června k večeru. Každý si natrhal a nabral vodnici. Byli

Ranění vojáci, léčící se doma v Modřanech, 1915

to lidé z Liboce, Ruzyně, Bílé Hory, Řep a z okolí. Při tom bylo pošlapáno obilí okolních polí za 7000 K. Škoda na uzmuté vodnici byla stejná.“

Několik lidí bylo 3 až 5 dní ve vyšetřovací vazbě, všichni se hájili, že šli na vodnici z hladu. V té době nebyl žádný příděl ani chleba ani mouky. Vyšetřováno bylo 270 osob včetně dětí.

„V říjnu 1918 udeřily záhy zimy a nastala epidemie chřipková spojená se zápallem plic.

Denně byla 3 – 4 úmrtí a celkem odlehlo jí na farnosti 56 osob. Školy byly v říjnu zavřeny. Všude bylo tak velká úmrtí na chřipku, že nestačili hrobníci ku kopání hrobů s muselo vypomáhat vojsko.

28. října 1918, kdy v Praze sesazeny byly c. k. úřady, orli se státních úřadů shozeny. Praha ozdobena bíločervenými a slovanskými práporů, zástupy lidu táhly se zpěvem po ulicích. Oslava v kostele s „Te Deum“ byla 3. listopadu, v Řepích 17. listopadu.“

Takto stručně libocký farář Hálek, císařem v srpnu 1918 nejmilostivěji obdarovaný válečným křížem III. třídy za občanské zásluhy, zaznamenal vznik nové republiky.

Tak skončila válka. Ta strašlivá věc, kdy mocipáni si hrají své hry a zaplatí to – leckdy i životem – nevinné lidé.

I později vybírala si svoji daň. Farář Vlastimil Hálek onemocněl chřipkou a 17. února 1919 o půl deváté ráno se mu náhle zastavilo srdce.

Nikdo jej nezaopatřil, jeho kaplan byl právě u dětí v řepské škole.

#

Marek Simon / sorry

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj*